

Blaž Mesec
Evaluacija prostovoljnega dela

Dr. Blaž Mesec je docent za metodologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Sklicujoč se na nekatere pojme sistemske teorije, avtor sklepa, da avtopoetski sistem - kar so ali naj bi bili projekti prostovoljnega dela - za obstoj ne potrebuje evalvacije, ampak refleksiven opis dogajanja v sistemu. Evaluacija je potrebna za oceno funkcionalnosti sistema z vidika zunanjega opazovalca in njegovih potreb. Opisani so trije pristopi k evalvaciji (eksperimentalni model, mnenjska raziskava, podroben opis dejavnosti in procesov) in predstavljen je izviren model kompleksne evalvacije štirih vidikov (vložnega navora, procesa, doseganja ciljev in dejanskih učinkov) na treh ravneh (individualni, skupinski, organizacijski/skupnostni) v obliki "evalvacijske rešetke".

Srečo Dragoš
Socialno delo - sistemski vidik (III)

Mag. Srečo Dragoš je asistent za sociologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Na začetku avtor zavrne najpogostejše pavšalne kritike sistemskega pristopa, navedene v drugem delu te razprave (v prejšnji številki), češ, da je (pre)abstrakten in nepreverljiv, da se sklicuje na analogije in da naj bi bil neustrezen za aplikacijo pri delu z ljudmi. Pri tem izpostavi tiste temeljne poudarke sistemskega pristopa, ki so pomembni zlasti za socialno delo: pomen komunikacije kot elementarne operacije socialnih sistemov, razmejitev (pod)sistemov, razlikovanje med "trdim" (linearnim) in "mehkim" (cirkularnim) modelom mišljenja, samoreferenčnost kot način organiziranja zunanje ter notranje kompleksnosti, uporabnost paradoksov ipd.

Zoja Skušek
Ritualne oblike očetovskega vedenja - Antropologija in kuvada

*Zoja Skušek je asistentka za sociologijo kulture, zunanja sodelavka Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, urednica zbirke *Studia humanitatis* in publicistka.*

Za raziskovanje očetovstva je kuvada ("očetovo vedenje, povezano z otrokovim rojstvom") izjemno zanimiva institucija, s katero se je antropologija veliko ukvarjala že od svojih začetkov; interpretacija te institucije je nekakšen kažipot po razvoju antropološke misli. Avtorica pregleda najpomembnejše interpretacije, začenši s Tylorjevo iz leta 1865, potem pa se zlasti ukvarja z dvema, ki sta v zadnjem času vplivali na antropološko misel: teorijo oxfordskega antropologa Petra Riviera, ki zagovarja tezo o dvojnem rojstvu, telesnem (mati) in duhovnem (oče), in pa teorijo francoskega antropologa Patricka Mengeta, ki povezuje kuvado s prepovedjo incesta, pri čemer kuvada uravnava notranjo povezavo družbene skupine, prepoved incesta pa vzpostavlja njeno zunanjo povezavo.

Darja Zaviršek
Psihiatrični oddelek med boleznijo in njeno kulturno manifestacijo - Študija primera (IV)

Dr. Darja Zaviršek je asistentka za antropologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Pripovedovanje osebnih biografij, ki dogodke strnejo v smiselno zaporedje kontinuiranih doživetij, je v psihiatrični bolnici najpogosteje zapostavljeno. Zato je zbiranje življenjskih zgodb, v katerih

posameznice nakopičijo zlasti negativne dogodke iz svojega življenja, zelo pomembno. Večji del članka sestavlja pogovor z ženskama, ki imata izkušnjo slojevske deprivacije in moževega nasilja. Obe občutita učinke patriarhalne ideologije in se morata boriti za enakopravni položaj pri delitvi skupnega premoženja. Eno izmed njiju zaznamuje etnična pripadnost, ki pogloblja njeno tujost v kulturi, kjer živi. Psihijatrija je zanj "umik iz neznošnih razmer", vstop vanjo pa posledica "slabih živcev", na katere je vplivalo součinkovanje različnih deprivacij.

Milko Poštrak

Kje so subkulture danes? (IV)

Mag. Milko Poštrak je mladi raziskovalec na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Subkulturnim praksam so se vedno znova pripisovali politični pomeni. Vendar bi morali na vprašanje, ali ima subkultura oblika s specifičnim načinom življenja, naj bo še tako spektakularen, realno politično moč, odgovoriti nikalno. Politične razsežnosti dane (sub)kulture prakse lahko beremo na simbolni ravni, torej na ravni znaka, drža, manifestiranja, in na realni ravni, kar v tem primeru pomeni, da se neka določena družbena skupina politično organizira v navezavi na določen vzorec (sub)kulturnega obnašanja. Včasih je tudi narobe: ta vzorec je (inovativna) razsežnost politične organizacije dane družbene skupine. Slej kot prej pa velja, da je lahko politični pomen kulturne prakse realen, torej resnično učinkujoč, le v kontekstu družbenega gibanja, čeprav je tudi sam zase, brez te navezave, pomembna razsežnost človekovega (pre)živetja.

Lea Š. Bohinc

Socialno kulturno delo

Psihologinja Lea Š. Bohinc je mlada raziskovalka na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Na Visoki šoli za socialno delo razvijajo področje, ki so ga zaradi uporabe ustvarjalnih kulturnih dejavnosti poimenovali "socialno kulturno delo", kar natančneje pomeni "socialno delo z igrano, gibalno-plesno, likovno, glasbeno in video dejavnostjo". Avtorica v članku predstavlja socialno kulturno delo z nekaterih izbranih vidikov: zakaj socialno delo z ustvarjalnimi kulturnimi dejavnostmi; doživljajsko izkustveni in terapevtski vidik socialno kulturnega dela; ponudniki in uporabniki v sistemu socialno kulturnega dela; krožni model načrtovanja in izvajanja socialno kulturne dejavnosti; model socialno kulturnega dela s skupino; potrebna znanja, sposobnosti in lastnosti za izvajanje socialnega dela z ustvarjalnimi kulturnimi dejavnostmi.

Milko Poštrak

V znamenju trojstev

Mag. Milko Poštrak je mladi raziskovalec na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Z upoštevanjem in pomočjo psiholoških, socioloških in antropoloških spoznanj o entitetah, ki jih imenujemo posameznik, družba in kultura in ki jih v glavnem pokrivajo omenjene znanstvene veje, je želel avtor ponuditi razvejano in celovito teoretsko osnovo za vzpostavljanje odnosa do večplastnega fenomena človekovega bivanja. Naslanjanje na družboslovce, ki vseskozi upoštevajo prepletenost navedenih entitet oz. vidikov človekovega bivanja, je vpeto tudi v osnovo teorije socialnega dela. Tako avtor svoje besedilo razume kot eno možnih splošnih teoretskih izhodišč za področje t. i. socialnega kulturnega dela, ki se postopoma uvaja v učni načrt Visoke šole za socialno delo.